

Грамадзкі
форум: агляд і
перспектыва

Стар. 3

Супраць
беларускіх
класаў

Стар. 4-5

Рэгіёны

Стар. 6-7

Выбар

Газэта Магілёўскай абласной кааліцыі дэмакратычных сілаў

ЗАЯВА ПРАТЭСТУ

ГРУПЫ РЭГІЯНАЛЬНЫХ
РЭДАКТАРАЎ
НЕЗАРЭГІСТРАВАНЫХ
МАЛАНАКЛАДНЫХ
ГАЗЭТАЎ МАГІЛЁУСКАЙ
ВОБЛАСЦІ І СЯБРАЎ БАЖ
З НАГОДЫ ПРЫНЯЦЬЦЯ
ПАЛАТАЙ ПРАДСТАЎНІКОЎ
НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ
РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
І САВЕТАМ РЭСПУБЛІКІ
БЕЛАРУСЬ НОВАГА ЗАКОНУ
«АБ СРОДКАХ МАСАВАЙ
ІНФАРМАЦІІ».

Фота Ганнны Ільіной

РАДАКТАРЫ МЯСЦОВЫХ ВЫДАНЬНЯЎ ГНДЗЬ СУДНІК ("СВАБОДА-МАГІЛЕЎ"), СЯРГЕЙ СТРАЛЬЦОЎ ("МАГІЛЁУСКІ ЧАС"), ІГАР ПАЖАРЫЦКІ ("СТУДЭНТЦКІ ГАРАДОК", ГОРКІ) ЗА-КЛАПОЧАНЫЯ СТАНАМ СВАБОДЫ СЛОВА НА БЕЛАРУСІ

мы, 18 рэдактараў магілёўскіх рэгіянальных незарэгістраваных маланакладных газетаў Магілёўскай вобласці разам з больш як 20-ю магілёўскімі сябрамі БАЖ, абмеркавалі новы варыянт беларускага закону аб СМІ, які днімі быў прыняты абедзвумя палатамі Нацыянальнага сходу. Мы таксама азнаёміліся з аналітычнымі заўвагамі і папраўкамі, якія на адрас новага закону выказалі юрысты і праўленыне БАЖ, а таксама – спэцыялісты ў галіне свабоды слова з шэрагу беларускіх і міжнародных праваабарончых арганізацый. Мы таксама прынялі да ўвагі пункт погляду на паўстаўшую

проблему з боку беларускіх і мясцовых палітычных арганізацый, якія рыхтуюцца да абавшчаных у краіне парламенцкіх выбараў і якія не без падставаў лічаць новы закон аб СМІ новай дадатковай і непасрэднай перашкодай для паспяховага і роўнага для ўсіх удзелу ў іх. Мы таксама правялі пэўнае вывучэнне думкі на тэму свабоды слова і яе рэгулявання з боку дзяржавы сярод чытачоў нашых маланакладных, але, як съведчыць жывая практика штодзённых адносінаў з людзьмі, папулярных выданьняў.

На падставе ўсяго пералічанага і па сваим уласным цвёрдым перакананні мы заяў-

ляем рашучы і адназначны пратэст супраць новага закону аб СМІ, які скажае самую сутнасць і мэту існаваныя перыядычных выданьняў, інтэрнэт-выданьняў і ўсёй прынятай у цывілізаваным съвеце сыштэмы і практикі інфармавання людзей аб жыцці і падзеях у сваіх краінах і за мяжой. Новы закон відавочна не звяртае ўвагі на такія нарматыўна-прававыя акты як Дэклярацыя правоў чалавека, Канстытуцыя РБ, міжнародныя пагадненіі ў гуманітарных галінах, пад якімі стаіць таксама і подпіс Беларусі.

Працяг на стар. 2

2

Народны фронт

Выбар

ЗАЯВА ПРАТЭСТУ

Працяг. Пачатак на стар. 1

Усе пералічаныя вышэй дакументы разам з іхнімі канцэпцыямі і палажэннямі, якія тычацца свабоды слова, збору і распаўсюду інфармацыі, права грамадзянай на яе атрыманьне --- усё гэта безсаромна і адкрыта ігнаруеца альбо скажаецца аўтарамі новага беларускага закону. Мала таго – за парушэньне пэўных раздзелаў і артыкулаў закону (напрыклад, за супрацўніцтва з замежнымі неакрэдытаванымі СМІ альбо за так званую дыскрэдитаци ю краіны ў замежных СМІ) журналістамі і аўтарамі абязцяня крымінальная адказнасць. Цалкам беадказным (ці наадварот -- прадуманым?) росчыркам дэпутацкіх пер'яў самая прафесія журналісцкай пераводзіцца ў разрад крымінальна небясьцечных, што ў ХХІ веку выглядае культурніцкім дзікунствам.

Мы заклікаем А.Лукашэнку не падпісаць гэты ганебны для аўтарытэту краіны закон. Мы заклікаем міжнародную дэмакратычную і прафесійную супольнасць працягваць сваё уздзеяньне на нашу краіну з мэтай яе дэмакратызацыі і падвышэння статусу ў ёй такога паняцця як правы чалавека, у ліку якіх важнейшае -- свабода слова. Мы заяўляем таксама аб tym, што будзем працягваць адстойваць дэмакратычныя нормы і правілы журналістыкі і карыстацца імі ва ўласнай прафесійнай практицы.

Заява прынятая на паседжаньні
сэкцыі рэдактараў і сябру БАЖ
падчас абласнога форуму НДА ў
Магілёве 29 чэрвеня 2008г.

у Сойм Партыі БНФ
Г. Менск, пр-т Машэрава, 8
Рада Магілёўскай гарадзкой арганізацыі Партыі БНФ
Г. Магілёў, вул. Цыялкоўскага, 10

ЗАЯВА

Рада Магілёўскай гарадзкой арганізацыі Партыі БНФ, абмеркаваўшы інфармацыю аб абставінах выключэння з Партыі намесніка старшыні сп. Міхалевіча, заяўляе аб наступным:

Лічым, што "выключэнне" сп. Міхалевіча з шэрагаў Партыі адбывалася з парушэннем яе Статуту (п.5.5.), а таксама, элементарных нормаў узаемадачыненіяў сябраваў найстарэйшай нацыянальна-дэмакратычнай арганізацыі Беларусі. Пытанье, не анансаванае нават у парадку дня Сойму, было ініцыяванае "групай таварышаў", што даўно прагнулі вырашыць асабістыя рахункі з А. Міхалевічам. Удзел у гэтых падзеях Старшыні Партыі сп. Баршчэўскага, разьбіў надзеі большасці фрontaўцаў на пераадоленне крызісных зьяваў і вырашэнне проблемы еднасці Партыі. Гэтымі сваімі учынкамі частка сёняшніяга кірауніцтва Партыі супрацьпаставіла сабе волі большасці дэлегатаў З'езду, нанесла сур'ёзны ўрон аўтарытэту Партыі як дэмакратычнае структуры.

Створаны небясьцечны прэцэдэнт, калі кожны партыеец, што мае пазыцыю, адрознную ад "генэральнай лініі", можа быць выключаны з шэрагаў Партыі БНФ.

У сувязі з вышэйсказанным, патрабуем ад Сойму адмены рашэння аб выключэнні А. Міхалевіча з Партыі БНФ і аднаўлення яго на пасадзе намесніка Старшыні Партыі.

Магілёў, 15.07.2008

Старшыня паседжаньня
Сакратар паседжаньня

Макаранка В.Ф.
Фясько М.Р.

Рада Магілёўскай гарадзкой арганізацыі Партыі БНФ
Г. Магілёў, вул. Цыялкоўскага, 10

ЗАЯВА

Рада Магілёўскай гарадзкой арганізацыі Партыі БНФ, абмеркаваўшы сітуацыю, што склалася пасыля тэрарыстычнага акту ў Менску 04.07.2008, заяўляе аб наступным:

Відавочна, што ўлады выкарыстоўваюць гэту трагічную падзею дзеля дыскрэдытацыі і рэпресіі супраць дэмакратычнай супольнасці. У газэце "Советская Белоруссия" выходзіць, і ва ўсіх рэгіянальных дзяржаўных газетах передрукуюваецца паклённіцкі артыкул, у якім віна за выбух кладзеца на апазыцыйныя структуры. Адбываюцца ператрусы, выклікі на допыты і затрыманні актывістаў дэмакратычнага руху. Яны складаюць абсалютную большасць сярод затрыманых у сувязі з расследваннем абставінаў выбуху. Разам з тым, па-за ўвагай съледчых структураў знаходзяцца сапраўдныя ненавіснікі беларускай дзяржаўнасці і незалежнасці — удзельнікі праразейскіх фашыстоўскіх фармаваньняў, г.зв. "РНЕ" і "нацыянал-бальшавіцкай партыі". Дзяржаўныя структуры цынічна йдуць па шляху атрыманьня максімальная выгады для сябе з трагічных падзеяў.

Мы заклікаем дэмакратычнае грамадзтва даць рашучы адпор нахабным спробам улады ўчыніць пагром апазіцыйных і патрыятычных структур, аказваць ціск на іх актывістаў. Патрабуем спынення палітычна матываваных рэпресіяў пад выглядам расследвання абставінаў тэракту. Просім усіх сумленных людзей, усе дэмакратычныя арганізацыі быць салідарнымі, распаўсюджаваць праўдзівую інфармацыю аб тых, каму сапраўды выгадныя выбухі і ахвяры, хто сёняння распачынае чарговы раунд палітычных рэпресій.

Зварот

Сябру Партыі БНФ з Горацкага раену да кірауніцтва партыі

Мы, сябры Партыі БНФ, жыхары Горацкага раену, выказываем занепакоенасць апошнімі падзеямі ў кірауніцтве Партыі, звязанымі з перасьледам намесніка старшыні Партыі Юрасія Губарэвіча і Алеся Міхалевіча. Мы заклікаем кірауніцтва Партыі адмяніць прынятае рашэнне аб выключэнні з Партыі БНФ Алея Міхалевіча, накіраваўшы сваю дзейнасць на ўмацаваньне Партыіных арганізацыяў у рэгіенах і прыцягненіе ў Партыю новых сябров.

Мы лічым неабходным на бліжэйшым з'езі дзе Партыі разгледзе арганізацыі на пытанье і правесьці перавыбары старшыні Партыі і яго намесніка.

Прынята на сходзе сябру Партыі БНФ — жыхароў Горацкага раену 9.07.2008 г.

Грамадзкі форум: агляд і перспектыва

Напрыканцы чэрвяна ў Магілёве прайшоу форум недзяржаўных дэмакратычных арганізацый (НДА). У абласным цэнтры з самога яго і практична ўсіх раёнаў вобласці сабраліся больш за 100 чалавек, якія прэзентавалі ніяк ня менш як 30 па-за ўрадавых арганізацый і ініцыятываў, што працягваюць працаўцаў і рэалізоўваць у сферы грамадзянскай супольнасці пэўныя праекты па ёмацаванні і развіцці.

КІРАЎНІК ГОРАЦКАЙ
АНТЫЯДЗЕРНАЙ ГРУПЫ
ПЕТАР МАЛАНАЧКІН:
“МЫ САБАРЛІ СУПАРЦЬ
БУДАЎНІЦТВА АЭС УЖО
ДЗЬВЕ З ПАЛОВАЙ ТЫСІЧЫ
ПОДПІСАЎ. ДАЛУЧАЙЦЕСЯ,
ЗЕМЛЯКІ!”

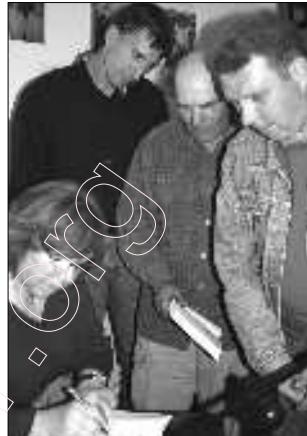
Удзельнікі форума пасля кароткага плянэрнага паседжання падзяліліся па інтарэсах і прыхільнасцях на 5 секцый, дзе працягнулі дыскусійнае абмеркаванне сваіх здабыткаў, проблемаў і перспектыв. Сэкцыя палітычных НДА ў выніку ў адмысловай заяве засведчыла свае адносіны да маючай адбыцца ў краіне выбарчай кампаніі. Журналісты і рэдактары недзяржаўной маланақладнай прэсы (а ў вобласці выдаецца 12 рэгіянальных вольных газэтаў) прынялі заяву пратесту супраць новага закона аб СМИ. Сацыяльна-гуманітарная НДА дамовіліся актыўізаваць сваю прысутнасць у арганізацыі летняга адпачынку дзяцей з “чарнобыльской” тэрыторыі і ўказанні рознабаковай дапамогі малазабясьпечаным сям'ям. Маладыя актыўісты скіравалі ўвагу на пашырэнне ў асяродзьдзі равеснікаў сваёй патрыятычнай прысутнасці праз пэўныя акцыі і прывабныя для маладых імпрэзы. Праваабаронцы дамовіліся пра падвышэнне сваёй прафесійнай адукацыі і больш шчыльнае супрацоўніцтва паміж сабой у пытаннях галіновай інфармацыі і апэраторунага распаўсюду ў грамадскім асяродзьдзі камэнтароў і парадаў праваабрончага зместу.

Форум на выніковым плянэрнам паседжанні пры ўдзеле старшыні Рабочай групы рэспубліканскай Асамблеі НДА Сяргея Мацкевіча, ягонага намесніка Алеся Бяляцкага і дырэктаркі офісу Асамблеі Алёны Валынец зацвердзіў склад рады рэгіянальнай асамблеі НДА і прыняў план самых бліжэйшых мерапрыемстваў.

Генадзь СУДНІК, фота Ганны Ілыной

СУСТРЭЧА

Пісьменьнік бачыць па-свойму

ПАСЬЛЯ СУСТРЭЧЫ
СВЯТЛНА АЛЕКСІЕВІЧ
ДОЎГА ПАДПІСВАЛА
КНІГ ГРАМАДЗКІМ
АКТЫВІСТАМ
МАГЛЕЎШЧЫНЫ: “МАІМ
АДНАДУМЦАМ...”.
ПОБАЧ ЗВ
ПІСЬМЕНЬНІЦАЙ
- АКТЫВІСТЫ ЮРЫ
НОВІКАЎ (МАГЛЕЎ),
ІВАН КАЗАРЭЗАЎ
(МСЬЦСЛАЎ),
АНДРЭЙ ЮРКОЎ
(ДРЫБІН)

У нядзелю (29.06) у Магілёве шырокае кола грамадзкіх актыўістаў з абласнога цэнтра і большасці раёнаў вобласці сустрэлася з Ул.Арловым і Св. Алексіевіч. Зразумела, што пісьменьнікі не маглі абмінуць увагай свае творчыя планы і надзеі, а таксама выказалі пэўныя ацэнкі бягучага літаратурнага і культурніцкага працэсу ў Беларусі. Было адзначана, напрыклад, што гэты працэс іншым разам носіць дзіўныя рысы і вызначаецца ня мені дзіўнымі праявамі. Напрыклад, Арлоў распавёў прысутным, што -- па ягоных дакладных звестках -- А.Лукашэнка, прымаючы ў сябе пераможцаў міжнародных школьніх алімпіяд, разам з зборнікамі сваіх прамоваў, уручай ім і вядомую кнігу Арлова “Краіна Беларусь”... Святлана Алексіевіч усвою чаргу падзялілася назіраньнямі пра палітычныя прыхільнасці і нацыянальнае самадчуўшчыне людзей, побач з якім жыве ў звычайнай вёсцы пад сталіцай, дзе пісьменьніца мае дом. На ейнае меркаваньне, грамадзкая актыўісты і дэмакратычныя палітыкі, на жаль, бываюць вельмі далёкімі ад таго, што напрауду думаюць і як мяркуюць простыя людзі пра жыцьцё, краіну і яе кіраўніка. Безумоўна прызнаючы пэўную самааддачу і нават герайзм прыхільнікаў дэмакратіі, правоў чалавека і нацыянальнага патрыятызму, Святлана Алексіевіч, уважлівая і крытычна настроеная да чалавечых праяваў, характеристаў і схільнасцяў раз – пораз (па-сябровуску і раздумліва) пярэчыла Ул.Арлову ў ягонай перакананасці, што і грамадзтва беларускае, і народ у шырокім сэнсе слова – і нават улада -- даволі шпарка за апошнія гады выкышталізоўваюцца і відавочна падвышаюць свае нацыянальнае патрыятычнае самаадчуўшчыне. У зале, як паказала сустрэча, былі актыўныя прыхільнікі абедвух пунктаў гледжаньня.

Генадзь СУДНІК, фота Ганны Ілыной

Настаўніца беларускай мовы

Справа гэта пачалася яшчэ ў пачатку кастрычніка мінулага 2007 года, напярэдадні прафесійнага свята педагогаў – сусветнага дня настаўніка. Вядомы актывіст дэмакратычна га грамадскага руху бялыніччыны Алег Мяцеліца завітаў у кабінет дырэктара гімназіі № 1 г. п. Бялынічы Таццяны Іванаўны Балдушэўскай каб павіншаваць яе з прафесійнымі святамі. У якасці падарунка Алег уручыў шаноўнай Таццяне Іванаўне новы нумар газеты «Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарэны» «Наша слова», які амаль цалкам быў прысвечаны проблемам беларускамоўнай адукацыі. Таксама ён выказаў да Таццяны Іванаўны просьбу, каб яна разгледзела пытанне аб магчымасці адкрыцця ў гімназіі класаў з беларускай мовай навучання (гімназія на тэй перыяд часу толькі пачала стварацца з звычайнай сярэдняй школы № 1) і прапанаваў свою дапамогу ў вырашэнні гэтага пытання. Дзеці даўняга прыхільніка беларусчыны Яўгенія і Станіслаў Мяцеліцы навучаюцца ў гімназіі № 1 у 9 і 5 класах адпаведна. Дырэктар гімназіі выказаўся, што ў прынцыпе школа не супраць, але вырашиў гэта пытанне можна будзе толькі напярэдадні новага навучальнага года. Вялікага энтузіазму ў адказе спадарыні Балдушэўскай не прагучала, што крыху здзівіла Алега Мяцеліцу, бо Таццяна Іванаўна па адукацыі з'яўляецца выкладчыцай беларускай мовы і літаратуры і, як ніхто іншы, павінна быць прыхільнікам беларушчыны.

На працягу вучэbnага года спадар Мяцеліца сустрэўся з многімі настаўнікамі, якія працуяць у гімназіі № 1 і СШ № 2 г. п. Бялынічы, узяў у класных кіраўнікоў 5 класаў абедзвюх навучальных установў спісы ўсіх бацькоў (усяго ў 5 класах бялыніцкіх школ навучалісь дзеци больш чым з 180 сямей). Алег таксама пагутарыў са шмат якімі бацькамі (хаця гэта была не яго справа, гэтым пытаннем павінна была займацца навучальная ўстанова) і калі дзесяці з іх выказалі згоду з неабходнасцю стварэння класаў з беларускай мовай навучання. З

боку адміністрацыі гімназіі ніякіх крокоў у гэтым накірунку не праводзілася.

Каб ініцыяваць працэс стварэння класаў з беларускай мовай навучання, 8 траўня 2008 года Алег і яго жонка Наталля Мяцеліцы падалі афіцыйныя заявы дырэктару гімназіі № 1 Балдушэўскай Таццяне Іванаўне і загадчыку раённага аддзела адукацыі Пашкоўскому Мікалаю Іванавічу. У заявах бацькі адзначылі, што згодна артыкулу 50 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь наша дзяржава гарантует кожнаму свабоду выбара мовы выхавання і адукацыі, а ў адпаведнасці з Законам Рэспублікі Беларусь «Аб мовах у Рэспубліцы Беларусь» артыкулам № 3 грамадзянам Рэспублікі Беларусь гарантуюцца права карыстацца іх нацыянальнай мовай.

У адпаведнасці з Законам Рэспублікі Беларусь «Аб адукацыі» (артыкулам № 5) асноўнымі мовамі навучання і выхавання ва ўстановах адукацыі Рэспублікі Беларусь з'яўляецца беларуская і руская. Дзяржава гарантует грамадзянам права выбара мовы навучання і выхавання і стварае адпаведныя ўмовы для рэалізацыі гэтага права. Навучанню на беларускай мове, выданню літаратуры, падручнікаў і навучальных дапоможнікаў на беларускай мове аказваецца дзяржаўная падтрымка.

Таксама ў заявах было падкрэслена, што ў адпаведнасці з Законам Рэспублікі Беларусь «Аб мовах у Рэспубліцы Беларусь» артыкулам № 21 «Права на выхаванне і атрыманне адукацыі на нацыянальнай мове» гэта права забяспечваецца сістэмай дашкольных установ, агульнаадукацыйных школ, прафесійна-тэхнічных вучылішчаў, сярэдніх спецыяльных і вышэйших навучальных установ.

Адзначана, што згодна артыкула № 33 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб агульной сярэдняй адукацыі» стварэнне класаў у агульнаадукацыйной установе можа ажыццяўляцца пры наяўнасці аднаго і больш вучняў.

Напрыканцы заяў Наталля і Алег напісалі, што іх дзеци Мяцеліца Яўгенія і Мяцеліца Станіслаў навучаюцца ў гімназіі № 1 г. п. Бялынічы адпаведна ў дзесятым і пятым класах, што яны, як бацькі, рэалізуючы гарантаванае нашай дзяржавай права выбара мовы навучання і выхавання і, улічваючы жаданне дзяцей, яны жадаюць, каб іх дзеци выхоўваліся і навучаліся на беларускай мове. Таму яны звязтаюцца з адпаведнымі заявамі і прсяць стварыць умовы для выхавання і навучання іх дзяцей у гімназіі № 1 на роднай нацыянальнай беларускай мове.

Ужо праз 4 і 5 дзён, альбо 12 і 13 траўня былі атрыманы адказы з гімназіі № 1 і раённага аддзела адукацыі. Хоць яны прышлі з розных установ, тэкст адказаў за подпісам дырэктора гімназіі Т. І. Балдушэўскай і начальніка аддзела адукацыі М. І. Пашкоўскага быў амаль аднолькавы. Дарэчы, у адказ на заяву бацькоў, напісаную на беларускай мове, настаўніца беларускай мовы і літаратуры Таццяна Балдушэўская і былы рулівец беларускага нацыянальнага адраджэння на пачатку 90-х гадоў і старшыня раённай арганізацыі РГА «Белая Русь» Мікалай Пашкоўскі даслалі свае лісты на рускай мове. У тэксце адказаў паведамлялася, што ў ДУА «Гімназія № 1 г. п. Бялынічы» асноўнай мовай адукацыі заснавальнікам агульнаадукацыйнай установы з улікам пажаданняў вучняў і іх законных прадстаўнікоў вызначана руская і адкрыццё класа з беларускай мовай навучання пры наяўнасці аднаго вучня ў гімназіі № 1 эканамічна немэтазгодна. Бацькамі прапаноўвалася накіраваць дзяцей вучыцца ў адну з вясковых школ з беларускай мовай навучання.

Наталля і Алег Мяцеліцы не пагадзіліся з адказам і 23 траўня накіравалі новы зварот да загадчыка аддзела адукацыі Бялыніцкага райвыканакама Мікалая Пашкоўскага і дырэктора ДУА «Гімназія № 1 г. п. Бялынічы» Таццяны Балдушэўскай. У ім яны выказалі нязгоду з пазіцыяй кіраўнікоў ад адукацыі аб немэтазгоднасці арганізацыі класаў

— супраць беларускіх класаў

з беларускай мовай навучання ў гімназіі № 1 для забеспячэння гарантаванага дзяржавай права выбара мовы навучання і выхавання дзяцей. Таксама ў звароце адзначалася, што апытаць наконт вызначэння мовы навучання ў гімназіі № 1 ніколі не праводзіўся, таму сцвяржэнне, што руская мова з'яўляецца асноўнай мовай навучання з улікам пажадання вучняў і іх законных прадстаўнікоў не адпавядае сапраўднасці. Сям'я Мяцеліцай падкрэсліла таксама, што кіраўніцтва аддзела адукацыі і адміністрацыя ДУА “Гімназія № 1 г. п. Бялынічы” не зрабіла ні аднаго кроку для пераадолення “еканамічнай немэтазгоднасці” у справе адкрыцця беларускамоўных класаў, што за ўвесь навучальны год не было праведзена ні аднаго мерапрыемства, накіраванага на тое, каб зацікаўіць другіх вучняў і іх бацькоў у навучанні на роднай мове беларускага народа, што дазволіла б стварыць класы з колькасцю больш за аднаго вучня.

Далей у звароце Наталля і Алег Мяцеліцы падкрэслілі, што яны жадаюць каб іх дзецы навучацца на роднай мове менавіта па месцу жыхарства сям'і, тым больш што дзяржава на заканадаўчым узроўні (арт. 5 Закона Рэспублікі Беларусь “Аб адукацыі”) не толькі гарантует права выбара мовы навучання і выхавання, але і аказвае дзяржайнную падтрымку навучанню на беларускай мове. Яны адзначылі, што ў г. п. Бялынічы налічваецца больш за 10 тысяч жыхароў, але аддзелам адукацыі Бялыніцкага райвыканкама не створана ні аднаго класа з беларускай мовай навучання, дзе жадаючыя маглі б вучыць сваіх дзяцей. Напрыканцы звароту Наталля і Алег Мяцеліца паведамляюць, што, калі проблема не можа быць вырашана на ўзроўні раёна, яны будуть дабівацца ажыццяўлення сваіх праў на больш высокім узроўні і да стварэння ўмоў для навучання на беларускай мове для іх дзяцей па месцы іх пастаяннага жыхарства дзеци будуть вымушаны адмовіцца ад наведвання заняткаў. Усю адказнасць за гэты крок сям'я Мяцеліцай вымушана ўскласці на ДУА “Гім-

назія № 1 г. п. Бялынічы” і аддзел адукацыі Бялыніцкага райвыканкама.

Амаль месяц пасля накіравання звароту ніякіх паведамленняў ад чыноўнікаў ад адукацыі сям'я Мяцеліцай не атрымлівала, пакуль у апошнюю дэгаду чэрвеня не пат-элефанавалі з гімназіі № 1 і не запрасілі Алега і Наталлю на бацькоўскі сход у чацвер, 26 чэрвеня к 18 гадзінам вечара. Калі ж роўна ў 18.00 26 чэрвеня 2008 года Мяцеліцы прыйшлі на бацькоўскі сход, высветлілася, што на сход бацькоў вучняў 5 класаў яны спазніліся, бо ён адбыўся ў 17.30. Алег і Наталлі толькі паведамілі, што на гэтым сходзе ўсе бацькі аднагалосна выказаліся супраць стварэння класа з беларускай мовай навучання.

Пасля прыходу сям'і Мяцеліцай пачаўся сход бацькоў вучняў 9-х класаў. З пальмянай прамовай выступіла дырэктар гімназіі № 1, настаўніца беларускай мовы і літаратуры Таццяна Балдушэўская. У сваім выступе Таццяна Іванаўна выказалаася супраць стварэння класаў з беларускай мовай на-навучання ў сувязі з эканамічнай немэтазгоднасцю. Таксама яна адзначыла, што вучням, скончышчым 9 класаў, хутка патрэбна пра-цягваць далейшае навучанне ў вышэйшых і сярэдненасцяльных установах адукацыі, а на іх плечы і так кладзецца цяжар чарговай школьнай рэформы (дарэчы, распачатай нашымі вельмі разумнымі чыноўнікамі ад адукацыі), што наогул беларуская мова не з'яўляецца асабліва важнай, таму рускамоўныя класы патрэбна захаваць. Яшчэ яна адзначыла, што ў гімназіі № 1 і так вельмі шмат робіцца для беларушчыны, але на пытанні Алега Мяцеліцы, колькі вучняў размаўляюць асабістасці з ёй па беларускі, Таццяна Іванаўна адказаць так і не змагла.

Пасля прамовы спадарыні Балдушэўской аргументы Алега і Наталлі Мяцеліцы абтым, што размова ідзе не аб усеагульным пера-водзе на беларускую мову навучання, а аб стварэнні новых класаў для дзяцей, жадаю-чых вучыцца на беларускай мове, не змаглі пераканаць іншых бацькоў і большасць з іх

выказалася жаданне, каб дзецы працягвалі навучанне на рускай мове.

Што самае цікавае, ужо на наступны дзень пасля правядзення бацькоўскіх сходаў, 27 чэрвеня, сям'я Мяцеліцай атрымала амаль аналагічны адказы з аддзела адукацыі Бялыніцкага райвыканкама і ДУА “Гімназія № 1 г. п. Бялынічы” за подпісам Мікалая Пашкоўскага і Таццяны Балдушэўской. У абодвух адказах паведамляеца, што з бацькамі вучняў 5-х і 9-х класаў праведзены сходы, на якіх бацькі выказалі жаданне працягнуць далейшае навучанне дзяцей на рускай мове і распавядаеца, як шмат робіцца для заахвачвання любві да роднай мовы і культуры беларускага народа ў гімназіі № 1 (дарэчы, абодва адказы зноў напісаны па руску, вось дык праява “любві” да роднай мовы...). У лістах зноў указываеца, што адкрыццё класаў з беларускай мовай навучання пры наяўнасці аднаго вучня немэтазгодна і Наталлі і Алегу Мяцелікам прапануеца накіраваць дзяцей на навучанне ў ДУА “Эсьмонскі вучэбна-педагагічны комплекс “Дзіцячы садок-сярэдня школа”, дзе навучанне і выхаванне вядзецца на беларускай мове.

Бацькі Яўгені і Станіслава не згодны з гэтай прапановай аддзела адукацыі, бо вёска Эсьмонаны знаходзіцца ад Бялыніча адлегласці больш за 10 кіламетраў. Яны па-ранейшаму патрабуюць, каб іх дзецям у адпаведнасці з законадаўствам Рэспублікі Беларусь была прадастаўлена магчымасць атрымліваць адукацыю на роднай беларускай мове па месцы пражывання ў г. п. Бялынічы. У сувязі з парушэннем канстытуцыйных праў сваіх дзяцей Наталля і Алег Мяцеліцы ў бліжэйшы час збіраюцца падаць дакументы для разгляду справы ў Бялыніцкі раённы суд.

На вялікі жаль, сучасная беларуская школа не выхоўвае са сваіх вучняў ні беларусаў, ні сапраўдных патрыётаў сваёй краіны, бо як можна быць сапраўдным беларусам і патрыётам, калі не ведаць роднай беларускай мовы і гісторыі сваёй краіны...

Сяргей СЕМЯНОВІЧ. Бялынічы

БАБРУЙСК

БЕЛАРУСКІ
КАНКУРСАНТ
ВІЦЕБСКАГА ФЭСТУ
З БАБРУЙСКУ
НЕ ВЕДАЕ НОТАЎ

Учора на фестывалі «Славянскі базар у Віцебску» прайшоў першы дзень фіналу конкурсу выкананіцай эстраднай песні. Канкурсанты спявалі з аркестрам Фінберга песні славянскіх кампазітараў на славянскіх мовах.

Па выніках першага дня прадстаўнік Беларусі Віталь Гардзей мае трэці вынік, як і расійская канкурсантка Лена Валеўская. Наперадзе па��у літоўскі выкананіца Данатас Мантвіда да балгарын Пламен Патаў. Дарэчы, Віталь Гардзей - адзіны з канкурсантаў, што наогул... не ведае нотаў. Затое ён з гонарам адзначае, што яго любімае свята - 3 ліпеня.

Гардзей: - Маё любімае свята - 3 ліпеня, таму што гэты дзень, ні да чога не прывязаны, дзень, калі людзі могуць дзякаваць адзін аднаму і свайму кірауніцтву за тое, што ў нас мірна, прыгожа, чыста, і з-за гэтага расіяне не тое што зайдзросцяць нам, але жадаюць быць з намі разам.

Сёння ўвечары другі фінальны канцэрт вырашыць лёсі канкурсантаў. Яны будуць спявачы песні на мовах краін, якія прадстаўляюць, пад «мінусавую» фанаграму.

Ядвіга СТАШЭУСКАЯ

РАБОЧИЕ РУКИ НЕ ЗНАЮТ СКУКИ?

КЛІМАВІЧЫ

Официально в Беларуси почти не осталось безработных. Почти — это всего-навсего 44 тысячи человек, стоящих на учёте в службе занятости. Количество в масштабах страны мизерное, но и оно продолжает уменьшаться. В связи с этим правительственные отчёты полны оптимистических уверений в полной и окончательной победе над безработицей. До победного конца осталось совсем немногого и тогда все трудоспособные граждане будут вовлечены в созидательную деятельность на благо белорусского народа. Приблизить светлое завтра особенно помогают ценные указания президента: «Работу надо искать в целом по республике, а не в конкретном населенном пункте. Нам нужны работники на сельхозпредприятия, на вновь создаваемые заводы, строители самых разных специальностей» (из ежегодного послания парламенту в 2008 году).

В борьбе по преодолению остатков социальных недугов нашего общества особенно вдохновляет то, что количество имеющихся свободных вакансий значительно (на 43%) превышает количество безработных. То есть, работы хватает с избытком и даже остаётся. В Минске, например, количество вакансий в 7 раз больше, чем официально зарегистрированных безработных. А в последнее время вообще наблюдается стремительный рост свободных рабочих мест. Поданным главного управления политики занятости Министерства труда и соцзащиты РБ на 1 мая насчитывалось 59,4 тыс. вакансий, на 1 апреля — 56,3 тыс., на 1 июня — 64,5 тыс. Исходя из этого, официальные толкователи госидеологии объясняют нам, что спрос на рабочие руки в Беларуси превышает предложение, а это с очевидностью свидетельствует об оптимальных путях развития белорусской экономики. Короче, трудись и гордись, ибо твой труд вливается в труд твоей республики!

тва труда и соцзащиты РБ на 1 мая насчитывалось 59,4 тыс. вакансий, на 1 апреля — 56,3 тыс., на 1 июня — 64,5 тыс. Исходя из этого, официальные толкователи госидеологии объясняют нам, что спрос на рабочие руки в Беларуси превышает предложение, а это с очевидностью свидетельствует об оптимальных путях развития белорусской экономики. Короче, трудись и гордись, ибо твой труд вливается в труд твоей республики!

Но представьте, некоторые дотошные экономисты умудряются совершенно иначе оценивать положительную динамику в сфере трудоустройства. Эти маловеры считают, что одного соотношения спроса и предложения абсолютно недостаточно для признания успешности белорусской экономической модели. Её эффективность, по их мнению, следует определять при помощи других критериев. Малое количество безработных они связывают, подумать только, с низким размером пособия по безработице. Кто же пойдёт в центр занятости ради 50 тысяч пособия? Да и большинство предлагаемых там вакансий представляют собой малооплачиваемые рабочие места, на которые никто не претендует. Но это, знаете ли, ещё как посмотреть. Мы не поленились и тщательно изучили вакансии, имеющиеся в Климовичском центре занятости в апреле — июне 2008 года.

За эти три месяца предлагались очень даже неплохие места. Вот, к примеру, в «Климовичские электросети» нужны экономист (зарплата — 870 тыс. р.), диспетчер (695 тыс. р.), начальник службы (929 тыс. р.). Конечно, без специального образования не следует и пытаться туда устроиться, но всё-таки. В противном случае выбирайте работу попроще. Требуется радиомонтер в ГАРАНТ (145 тыс. р.), там же ждут радиомеханика (185 тыс. р.). В совхозе «Высоковском» хотят найти токаря (208 тыс. р.), водителя (200 тыс. р.) и агронома (250 тыс. р.). На комбинате хлебопродуктов с радостью примут ветсанитара (132 тыс. р.), а в отделе культуры райисполкома — хормейстера (147 тыс. р.). В Центре социального обслуживания населения заждались инструктора по трудовой терапии. Должность звучит внушительно, а оплачивается всего ничего — 93.380 р. Нужен им также инспектор, которому щедро отвалят 194 тысячи полновесных белорусских рублей. И подобные заработки предлагаются сплошь и рядом. Поневоле понимаешь, что с такими супердоходами совсем несложно организовать какую угодно положительную динамику и насколько угодно превысить спрос над предложением. А если кто сомневается, пройдите курс трудовой терапии. Недорого, всего 93 тысячи за месяц работы.

Михаил ПЕТРОВ

КЛІМАВІЧЫ

ДУХОЎНАЕ АЧЫШЧЭННЕ НАРОДНАЙ ПАМЯЦІ

Аднойчы папаліся мне старыя нумары газеты “Народная воля” з надрукаванымі спісамі ўраджэнцаў Беларусі, рэпрэсаваных у Мурманскай вобласці. Гэтыя даныя з’явіліся дзякуючы намаганням кандыдата гістарычных науку Станіслава Дашчынска-га, які ўратаваў з цемры забыцця імёны і прозвішчы нашых землякоў. Яму, а таксама рэдакцыі “Народнай волі”, трэба падзякаваць за працу па духоўным ачышчэнні народнай памяці.

Што асабліва ўражвае, калі чытаеш звесткі пра загінуўшых людзей, дык гэта тое, што ў гэтых спісах — уся геаграфія Беларусі. Знайшлася згадка і пра жыхароў маёй Клімаўшчыны. Вось, напрыклад, Галкоўскі Аляксандр Емельянавіч – нарадзіўся ў 1909 годзе ў вёсцы Судзілы Клімаўцкага раёна. На момант арышту пражываў у г. Кіраўск Мурманскай вобласці. Што мог зрабіць небяспечнага для ўлады і краіны гэты беларус, які не меў кіраўнічых пасад, не ведаў дзяржаўных таямніц і сакрэтав, бо працаваў звычайным слесарам на камбінáце? За што расстрялялі маладога хлопца,

якому не было яшчэ 30 гадоў? Магчыма, знойдзецца нейкі сучасны камуніст, які абурнуе смерць гэтай і іншых ахвяр таго крывавага часу...

Вельмі паказальна, што ўлада ні тады, ні зараз не жадала і не жадае пайсці на прызнанне жудаснасці сваёй антычалавечай палітыкі. Вось красамоўныя лічбы, якія сведчаць пра стаўленне да праўды ў савецкія часы. Пасля першых гадоў рэабілітацыі няянна асуджаных (сярэдзіна 50-60 гг.) гэтыя працэсы значна зменшыліся, і на працягу з 1971 па 1988 гады было рэабілітавана ўсяго каля трох тысяч чалавек. Пакуты мільёнаў простых людзей былі не заўважаны, і да таго ж іх працягвалі лічыць “ворагамі народа”. Але ж гэта і быў народ – сяляне, рабочыя, служачыя. Нават афіцыйная статыстыка не здолела адмовіць той факт, што ў пік рэпрэсій 1937 года сярод рэпрэсаваных толькі кожны дзесяткы быў членам кіруючай камуністычнай партыі, а ўсе астатнія “прадстаўлялі” заводы, калгасы, розныя ўстановы і арганізацыі.

Нагадаем яшчэ раз Аляксандра Галкоўскага. Калі я ўбачыў у газеце ягонае прозвішча, то вырашыў пагарттаць кнігу “Памяць. Гісторыка-документальная хроніка Клімаўцкага раёна”. У ёй надрукаваны раздзел “Вярнутыя імёны”, прысвечаны памяці рэпрэсаваных кілімавіцкіх жыхароў. Тут таксама змешчаны спісы загінуўшых і пасярэдзінаўшых ад палітычных рэпрэсій, якія займаюць у кнізе 32 старонкі. Ёсьць сярод іх і Галкоўскія. Галкоўскі А.Я. – калгаснік, Галкоўскі Д.В. – земляроб, Галкоўскі К.В. – настаўнік, Галкоўскі П.М. – настаўнік, Галкоўскі С.Л. – калгаснік. Як бачыце, яны не вельмі адрозніваюцца сваім становішчам і пасадамі ад слесара Галкоўскага. З гэтых пяці адзін быў расстралены, двое атрымалі па 10 год зняволення, астатнія праішлі праз арышт і высылку з Беларусі. Такі лёс людзей, ад якіх сёння засталіся толькі 32 старонкі тэксту з імёнамі і прозвішчамі шматлікіх ахвяр жудаснага сацыяльнага эксперыменту XX стагоддзя.

Сяргак АРЖАНЦАЎ

ВЫБАР ЗА НАМІ

ДРЫБІН

Адшумелі доўгія сьвяточныя выходныя. І хаяць да афіцыйных даты 3 ліпеня ў многіх стаўленыне неадназначнае (Менск вызвалілі, а астатнія палова Беларусі?), дык Купалле ў нас спрадвеку святкуюць і стары і малады. Ну а папіць піва, патанчыць на розных канцэртах не даў сабе рады хіба самы апошні ляютнік. Але ж сьвята скончылася, надышлі будні...

Едучы на Акадэмію, і грукаючы ўсімі чатырмі коламі па разрытым асфальце, зашважкаеш, што станоўчы зарад, атрыманы надоечы, рэзка сыйшоў да нулю. А потым і ўвогуле, шлях назад па “Мсціслаўцы” пачаў выбіваць у галаве розныя, не вельмі прыстоцныя эпітэты на адрес нашых уладаў і камунальшчыкаў. Што і казаць, съвяткаваць трэба і нават - вельмі карысна.

За апошнія тысячагодзі мы, паважая землякі, мала зъмяніліся. Таму розныя забавы і відовішчы, як і тысячу гадоў таму,

цешаць і прывабліваюць. Але і тут ня ўсё так проста. Бо ўсе гэтыя сьвяты, якія, гледзячы па размаху каштуюць велізарных грошай, робяцца з бюджету, а не з нейчай уласнай кішэні. Калі любога з нас спытаць: у цябе ёсць мільён, цячэ дах, а заўтра сьвята – што ты зробіш? Адрамантуюш дах, ці пагуляеш? Напэўна, кожны нармалёвы чалавек пачне з рамонту (не важна, даху ці дарогі). А так, паколькі гроши ў бюджетце быццам і нашы, народныя, але да кантролю імі ўладумаючыя народ даўно не дапускаюць, дык дзякую хоць за свята. А маглі б і сьвята не зрабіць і гроши закапаць у які чарговы аграгарадок ці лядовы палац.

Дарэчы размах, зь якім аddyліся мінультыя съвяткаваныні, дасведчаныя людзі параноўваюць з рознымі съвяткаванынямі ў Паўночнай Карэі - краіне, дзе людзі дзесяткамі тысяч мруць ад голаду. Але съвяточныя імпрэзы ладзяць! Складаецца ўраджаныне,

што й мы досыць хутка рухаемся ў тым жа кірунку. Сапраўды, чым больш няпэўна ачувае сябе ўлада, тым гучней сьвяты і крык аб заваёвах і перамогах.

Каго яшчэ хоць перамагчы нашы “вярхі” зразумець цяжка. Так званую “апазіцыю” перамаглі яшчэ ў 1996. Народ як заваявалі ў 1917-м, дык трymаюць на кароткім ланцугу й па-сёняння. Ваяваць з суседзямі так сама не выпадае – пабьюць. Застаюцца толькі уласныя ворагі – жах і глупства. Але перамагчы іх пакуль не спрабавалі. Значна прасьцей падаваць уласныя хібы за дасягненыні, ды раз за разам натыкацца на старыя граблі (пры гэтым наперад падстаўляючы нашыя лбы). А парадак у хатах і на вуліцах мы, паважаныя землякі, рана ці позна навядзём. Лепей, канешне, хутчэй. І выбар за намі.

Андрэй ЮРКОЎ

ВОТ ЭТО ДА!

Наивных становится меньше

НА САЙТЕ ТЕЛЕКАНАЛА ОНТ РЕШИЛИ ПРОВЕСТИ ИНТЕРНЕТ-ГОЛОСОВАНИЕ ПО ВОПРОСУ «КТО, ПО ВАШЕМУ, СТОИТ ЗА ВЗРЫВОМ НА ПРАЗДНИКЕ 3 ИЮЛЯ». ПРИМЕЧАТЕЛЬНО, ЧТО ИСКЛЮЧИТЕЛЬНОЕ БОЛЬШИНСТВО (БОЛЕЕ 72% ПРОГОЛОСОВАВШИХ) ПОСЕТИТЕЛЕЙ САЙТА ГОСУДАРСТВЕННОГО КАНАЛА СЧИТАЮТ, ЧТО ЗА ВЗРЫВОМ СТОЯТ ВЛАСТИ СТРАНЫ.

По состоянию на 10 часов утра в целом ответы участников распределились следующим образом: менее 7% опрошенных обвиняют во взрыве оппозицию, около 10% считают, что это сделали террористы, менее 12% полагают, что виноваты хулиганы и абсолютное большинство проголосовавших – около 73% - уверены, что во взрыве в Минске виноваты власти.

Напомним, что взрыв в Минске произошел 4 июля в разгар концерта по случаю официального Дня независимости. Пострадали 57 человек. На данный момент в медучреждениях Минска остаются около 39 человек, трое из них в тяжелом состоянии. Большинство потерпевших имеют легкие травмы. По факту взрыва в Минске МВД Беларусь возбудило уголовное дело по статье «хулиганство».

По состоянию на 11.25 (когда уже 79% опрошенных высказались за то, что за взрывом в Минске стоят власти) опрос был удален с сайта.

Фото с сайта www.ont.by

ДАВНО ПОРА

«Белсат»
стал более
доступным
для белорусов

Независимый белорусскоязычный телеканал «Белсат» наконец заработал на более распространеннном в Беларуси спутнике Sirius-4.

Інфармацыя пра гэта зъявілася на форуме сайту тэлеканалу, а пазней яе пацвердзілі супрацоўнікі «Белсат», паведамляе «Наша ніва».

Наладкі каналу наступныя: 12,380 GHz, pol:H, SR: 27500, FEC: .

Нагадаем, у канцы чэрвеня прэс-служба тэлеканалу паведаміла пра тое, што «Белсат» запрацуе на «Сырыюсе» праз месяц.

Беларускамоўны спадарожнікавы тэлеканал «Белсат» быў створаны як крыніца альтэрнатывай інфармацыі ў Беларусі, дзе практычна ўсе друкаваныя і электронныя сродкі масавай інфармацыі падкантрольны дзяржаве. Незалежны тэлеканал пачаў сваё вяшчаньне 10 сінтября 2007 году на спадарожніку «Астра», які амаль ня мае распаўсюду на тэрыторыі нашай краіны. Па словах кіраўніцтва тэлеканалу, праблема пачатку трансляцыі праграмаў каналу праз Sirius-4 мела выключна тэхнічны характар.

